

En dag i giganternes selskab

- en klatredag i Patagonien Af Jens Søndergaard

*Toppen af Ag. Cuillumet.
Foto: Jens Søndergaard*

“If Patagonia did not exist, we would have to invent it; we have to believe in the impossible dream.”

Således indleder Chris Jones smukt og filosofisk Alan Kearnys bog: *Mountaineering in Patagonia*. Citatet rammer meget godt den særstatus som bjergområdet Patagonien, beliggende i den sydlige del af Andesbjergene, har i klatreverdenen. Øjebliksbilleder af tusind meter høje granitvægge og næsten naturstridige klippeformationer badet i sollys, alt sammen i et fantastisk alpint miljø, gør at det for mange klatrere med hang til den alpine verden er et sted, hvor drømme drages. Men drømme er en ting og virkeligheden ofte en anden. Kraftige vinde blæser næsten konstant fra de chilenske fjorde i vest over den patagoniske iskappe og rammer bjergene med stor styrke, hvorfor de næsten umuliggør klatring. Ofte bærer vindene en stor mængde underafkølede vanddråber med sig, der i det de rammer væggene, øjeblikkeligt fryser og visse ruter er derfor dækkede af et metertykt lag rimfrost. Undertiden sker det dog, at området bliver ramt af et højtryk, og at der kommer et ophold i stormene. På disse sjældne og kostbare dage vil man ofte kunne klatre iført en T-shirt. Jo, Patagonien er i sandhed ekstremernes og kontrasterens sted. Efter i årevis at have været inspireret af historierne og billederne derfra, drog Lars Haugen fra Norge og jeg i november 2003 til Patagonien med masser af klatredrømme i bagagen og med håbet om at få i det mindste én god dag, hvor vejret ville tillade os at klatre, ud af seks uger.

Dagene inden

Vi ankom til El Chalten, Fitzroy-massivets svar på Chamonix, under en storm - selvfølgelig og heldigvis for det. Ellers havde vi fået stress, for selvom der jo ikke umiddelbart er nogen logik i det, føler man at man opbruger de gode dage. Hele dagen havde vi brugt i en bus fra Rio Gallegos, hvor vi havde provianteret, og derfor havde vi en forfærdelig masse bagage med os. Vi fandt hurtigt et slags hostel og natten igennem blev jeg holdt vågen af de kraftige vindstød, der rystede bygningen. Nu var vi her endelig og en blanding af nervøsitet, ærefrygt og spænding begyndte at indfinde sig – hvad var det, vi havde kastet os ud i? Vi var jo blot almindelige dødelige klatrere - ville vi overhovedet have en chance for at klatre noget her?

Dagen efter gjorde vi de sidste indkøb i El Chalten og indregistrerede os i parkens hovedkvarter. Det viste sig, at det var en måned siden, der havde været en dag med godt vejr i massivet. I det korte vejr-vindue var det lykkedes et britisk reblag at lave Supercoloir på Fitzroy, en heftig rute et stykke over vores ambitionsniveau. Isforholdene skulle være gode, men der skulle ligge meget sne på klippen. Hvor efterlod det vores ruteplaner?

Vi havde nøje studeret topoer og rutebeskrivelser hjemmefra og udset os flere mulige ruter. Men, set i lyset af de store mængder is og sne, der skulle være på klipperuterne, blev vores muligheder noget mere begrænsede. Vi besluttede os for at lade de lidt længere klipperuter vente og i første omgang satse på at etablere os i Rio Blanco Base Camp og gøre et forsøg på Amy-ruten på Ag. Guillaumet, en mindre satellitop til Cerro Fitzroy. Fitzroy, der med sin enorme størrelse dominerer udsigten fra El Chalten, har givet anledning til massivets navn. Ruten skulle være en relativ kort, men fornøjelig rute på ligelige mængder is og klippe i en sværhedsgrad, som vi håbede på at kunne klatre, også selvom forholdene ikke skulle være de bedste. Skulle forholdene vise sig at være gode, og skulle vi skulle få flere dage med brugbart vejr, ville vi prøve Whillans ruten på Ag. Poincenot, der for mig står som noget af en drømmerute.

Rio Blanco Base Camp

Turen op til Rio Blanco Base Camp tager to-fire timer fra El Chalten, afhængig af rygsæk og dagsform. Det er en ubeskrivelig flot vandretur, hvor flora og klima konstant skifter, efterhånden som man kommer op i massivet. Selve lejren ligger godt beskyttet for vinden

Opklaring over Fitzroy-massivet, Argentina. Foto: Jens Søndergaard

i en tæt bøgeskov. Midt i lejren findes en utæt bjælkehytte, hvor man kan lave mad og i området omkring kan man gå på opdagelse og holde formen ved lige på de mange boulderblokke. På mange træer er der skruet greb på til boulderproblemer og øksemærkerne på træerne efterlader spor af en vis aggressionsudløsning.

Vi var helt alene i lejren og de første dage var vejret så ringe, at vi brugte det meste af tiden på at udtænke måder, hvorpå vi kunne lave en effektiv musefælde. En af de mange mus havde nemlig over natten gnavet

hul i vores proviantsæk, der ellers havde hængt suspenderet fra loftet i hytten, og var stukket af med en salamipølse. De fleste af fælderne involverede noget med en tung sten og et stykke pølse, men lige lidt hjalp det. Musene blev federe, og vi fik kun slået tiden ihjel. Dog lykkedes det os at få lavet et system, hvor vi selv fik mest glæde af vores mad.

En af de efterfølgende dage klarede det lidt op, og vi var oppe for at se, om vi kunne finde vejen til Col Superior, som er den sadel man skal krydse for at få adgang til ruterne. Det ville være fint at kende den

præcise vej, da vi helt sikkert ville være nød til at starte om natten, hvor det er sværere at orientere sig. Vi blev imidlertid stoppet af blæst og dårlig sigt, inden vi kunne se sadlen, men fik dog lagt vores steigeisen og økser deroppe, så vi ville få lidt lettere sække næste gang.

Pludselig en morgen, efter at vi havde været i Rio Blanco en uges tid, var det som om at vinden begyndte at hive lidt mindre i trækronerne. Barometerstanden var stadig meget lavt, men trykket var på vej op. Vi skyndte os ud af teltet, og ganske rigtig var

*De sidste meter af isrenden, der viste sig at være sværere end forventet.
Foto: Jens Søndergaard*

skyerne så småt ved at lette fra massivet. Vi kunne dog se, at der stadig var meget vind i højderne. Opklaringen fortsatte mirakuløst hen over dagen, og vi besluttede os for at gøre et forsøg den efterfølgende nat.

En tidlig start

Vi står op kl. to, og mens vi pakker og spiser morgenmad, hører vi nogle stemmer og ser tre pandelamper på stien ovenfor lejren. Det viser sig senere, at være tre tyske klatrere, der har set det gode vejr komme nede fra El Chalten og skyndt sig herop i går eftermiddags. Overrasket af det pludselige selskab skynder vi os af sted. Den første del af ruten op til Col Superior følger en moræneryg; herefter er der en lang sej stigning på sneskråninger op til sadlen. Tyskerne har korte ski med og er noget hurtigere end os, selvom vi gør vores bedste for at følge med. Men pludselig vender den ene af de tre om og kører ned til os. Det er en ældre mand på måske tres år! Jeg er mildest talt overrasket. Han havde erkendt, at han ikke kunne holde tempoet og har ladet sin søn og hans kammerat fortsætte. Han ser imidlertid ikke spor skuffet ud, bare glad for at have fået dagens motion.

Col Superior

Vi når Col Superior kl. seks, netop som solen begynder at komme op. Det er stadig helt vindstille. Tyskerne fortæller os at de vil forsøge Whillans-ruten på Ag. Poincenot, og vi kan ånde lettet op. Det ville ikke være sjovt, at skulle være to reblag på den samme rute og slet ikke et udsat sted som her (det skulle senere vise sig, at de desværre var nød til at give op på ruten pga. lavinefaren på nogle af rutens introskråninger). Vi ønsker hinanden held og lykke, binder os ind i rebet og kan nu se de første solstråler ramme østvæggen på Fitzroy. Det er et voldsomt overvældende syn. Fitzroy, der som en kæmpemæssig tand rejser sig fra gletscheren lige foran os, bliver farvet helt rosa i morgenlyset, og rundt om den skyder de øvrige toppe op som en hel perlerække af tænder på en gigantisk kæbe. Det er øjeblikke som dette, vi har drømt om så længe, men der er ikke megen tid til at nyde synet. Vi lever på lånt tid, og vi er klar over det.

Isrenden

Ag. Guillaumet ligger et stykke nordøst for Fitzroy, og der er stadig nogle timers anmarch igen. Sneen er dyb og vi skiftes til at træde spor over gletscheren.

Klokken halv ni står vi for foden af ruten efter næsten seks timers hård anmarch. Vi pakker klatreudstyret ud og gør os klar til klatringen. Ruten ser umiddelbart fin ud, og vi er tændte. Foran os ligger nu i første omgang tre-fire reblængder med moderat isklatring på tres graders is op til en ryg. Derfra skulle der være tre reblængder med klippeklatring op til femte grad og så lidt sne til toppen.

Isrenden skal hurtigt vise sig at være en overraskelse af de slemme. I stedet for is eller firn ligger her nu store mængder ukonsolideret løs sne. Renden ligger i læ for de kraftige vestenvinde, og den seneste tids kraftige vinde og megen nedbør har medført en kraftig ophobning af sne her. Sneen ligger i driver, så det ofte er stejlere end de tres grader, og det er lidt af et vertikal muldvarpearbejde at grave sig ind til noget sne eller is, der kan bære et økseskaft eller et økseblad. Mange steder er jeg nødsaget til at traversere ud på væggen ved siden af renden for få en sikring ind eller for at komme opad. Vi klatrer parallelt og Lars, der klatrer nederst, må stå model til store mængder løs sne og bandeord ovenfra. Klatringen tager tid, men omsider når jeg graten og en god standplads. Undervejs når jeg at tænke, at hvis der ligger lige så meget sne i ridsene på klippen ovenfor, er jeg ikke sikker på, at vi klarer den.

En god overraskelse

Vel oppe på graten lægger Lars ud med den første reblængde. Den går stærkt og klippen viser sig at være helt perfekt - fremragende friktion og helt fri for sne, også i ridsene. Det var mere end vi turde håbe på og vi er nærmest euforiske over klatringen. Det bliver hurtigt min tur også, og de gode forhold fortsætter. Det er også blevet varmere, og på den sidste reblængde smider vi goretex'en og tager friktionssko på. Vild luksus. Klatringen er virkelig fornøjelig, velsikret og på helt fast klippe. I et øjeblik ville jeg bare ønske at klatring kunne fortsætte og fortsætte, men kommer så til at tænke på det tidspres vi er under - vi har mærket nok dårligt vejr på turen til at kunne forudsige, hvordan det vil være at blive fanget heroppe. Lidt tid efter når vi de sidste sneskråninger og toppen.

Herfra er der udsigt så langt øjet rækker ind over den patagoniske iskappe, Fitzroy's vestvæg virker så tæt på, at man næsten kan røre ved den og lidt længere væk ses Cerro Torre. Følelsen af at være en del af dette massiv, om blot for en kort stund, er magisk.

Lars Haugen nyder den perfekte granit på en af de sidste reb længder inden toppen.
Foto: Jens Søndergaard

Nedstigningen

Efter et kvarters tid på toppen fortsætter vi nedad igen. Vi abseiler og forsøger hele tiden at holde godt fast på enden af rebkvejlet, da et kraftigt vindstød heroppe på kammen let vil kunne blæse rebet i en forkert retning og få det til at sidde fast. Turen ned til gletscheren går problemfrit og det ventede uvejr udebliver i første omgang. Vi når Rio Blanco sytten timer efter vi startede, trætte, glade og mange nye drømme rigere.

Fakta

Rute: Amy ruten (5.8, 60 grader, 450 m), Ag. Guillaumet, Fitzroy massivet, Argentina.

Sæson:

Klatresæsonen går fra og med oktober til og med februar. Sandsynligheden for at få godt vejr siges at være lige stor i hele perioden. I de senere år har området dog også været besøgt i vinterperioden, hvor temperaturerne er noget lavere, men hvor vejret generelt skulle være mere stabilt.

Rejseinfo:

Flybillet t/r København-Buenos Aires ca. 5300 kr.
Flybillet t/r Buenos Aires-Rio Gallegos ca. 2500 kr.
Herefter med bus fra Rio Gallegos til El Chalten, 4-5 timer, ca. 150 kr.

Indkøb kan med fordel gøres i Rio Gallegos, hvor der er et større udvalg og varerne er billigere. Butikken i El Chalten har dog det mest nødvendige.

Obs! Argentina er pt. (2003-04) et utroligt billigt land at rejse i, da deres lokale møntfod peso'en er devalueret til ca. 1/3 af værdien for blot 3-4 år tilbage, hvor den var en til en i forhold til dollaren. De priser, der er angivet i tidligere rejseinfo, er derfor ikke længere gyldige.

Nogle gode kilder:

Crouch, Gregory (2001): "Enduring Patagonia". Random House Inc., New York. (Fremragende bog med personlige oplevelser fra klatreture, skrevet af en gut, der er helt og aldeles besat af området. En appetitvækker).

Kearney, Alan (1993): "Mountaineering in Patagonia". Cloundcap, Box 27344, Seattle, Washington 98125. (Historik og nogle rutebeskrivelser, fremragende fotos, DB har den)

Muncaster, Sue (2000): "Patagonia for mortals". Rock and Ice, vol. 104, Nov. 2000, pp. 118-127 (God oversigt over de lettere ruter i både Fitzroy massivet og Torres del Paine området)

www.climbinginpatagonia.freeservers.com (Online topos fra Fitzroy massivet)

Heed the call of the ultra.

High in the Dolomites, Dean Karnazes and Tophar Gaylord rely on their Men's Resilience as they head toward no place in particular. Near Cortina, Italy. Photo: Dan Patitucci.

NEVER STOP EXPLORING™

www.thenorthface.com

Tlf. 444 79 094 - E-mail: info@fritidsagenten.dk

Fotokonkurrence

2. præmie - Martin Paldan

Billedet er af Rikke Ishøj fra Bouldercuppen i Tivoli 2003.

Delt 3. præmie - Jens Søndergaard

I vinteren 2003 besøgte Lars Haugen fra Norge og jeg Fitz Roy massivet i den argentinske del af Patagonien. Efter uger med storm og kraftig snefald klarer det pludseligt op og vi får endelig vores chance. Vi forlader Rio Blanco basecamp kl. 2 om natten og når, efter 4 timers anmarch i dyb sne, Col Superior, netop som dagens første solstråler rammer Fitz Roy. Billedet er taget umiddelbart efter Col Superior på vej mod Amy ruten på Ag. Guillaumet, som er vores mål for dagen. Fra venstre ses Fitz Roy, Ag. Mermoz og Ag. Guillaumet. En perfekt dag i Patagonien er kun lige begyndt....

